

ДУСЛЫК

ОКтябрь районы ИЖТИМАГЫЙ - СЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

18 апрель, 1997 ел.
ЖОМГА

Газета 1931 елның 9 июленән бирле чыга.

№ 43 (8055)

Баясе билгеләнгәнчә

Сез дә оттыгыз, без дә шат

Мәгълүм булганча, апрельнең беренче үнкөнлегендә «Дуслык» («Дружба», «Туслах») район газетасына льготалы язылу игълан ителгән иде. Аның нәтижәсе без көткәннән дә яхшырак булып чыкты. **Ун көн эчендә район газетасына 8 меңгә яқын гаилә язылды.**

Кайчагында өч айлык язылу кампаниясе давамьнда да шулкадәр әбунәче жыя алмый идек.

Билгеле, безнең хезмәттәшләребез һәм ялын булышчыларыбыз - элемтәчеләрнең теләгеннән һәм ярдәменнән башка мондый нәтижәгә ирешү мөмкин булмас иде. Шуңа да без район элемтә узелы җитәкчеләгенә һәм подписка бүлегенә, шәһәрдәге һәм авыллардагы элемтә бүлекләре хезмәткәрләренә, шул исәптән хат ташучыларга бу киеренке эшне шулай нәтижәле итеп үткәргәннәре өчен зур рәхмәт әйтәбез. Район газетасы белән дуслыкларын алга таба да өзмәскә булган күптәнге укучыларыбызга, безнең әбунәчеләребез сафына яңа гына кушылганнарга да олы рәхмәт хисләребезне җиткерәбез. **Үз чиратыбызда без сезнең ишанычлыгыңа аклау өчен бар тырышлыгыңны куярга вәгдә бирәбез. Газетабызны теләп алдыручыларның шулай күп булуы безне алга таба тагын да нәтижәлерәк эшләргә рухландыра. Болай булгач, яшибез икән әле!**

Хөрмәт белән

район газетасы редколлегиясе.

Ә район газетасына язылу давам итә.

Сессия чакырыла

Халык депутатларының XXII чакырылыш район Советының 10 нчы сессиясе быелның 21 апрелдә иртәнгә сәгать 9 да район хакимиятенен утырышлар залында ачыла.

ТАТАР КОНГРЕССЫНА ӘЗЕРЛӘК БАРА

Татарстан Премьер - Министры Фәрит Мөхәмәтшин икенче Бөтендөнья татар конгрессына әзерлек буенча оештыру комитеты утырышын үткәрдә.

Анда Дәүләт һәм Россия төбәкләре җитәкчеләренә бу эшне оештыруда булышлык күрсәтүне сорاپ хатлар жиберү турында карар кабул ителде.

29 августта уздырылачак форумның үзеннән тыш, аннан элгәрәк фәнни - практик конференция һәм төрле темалар буенча «Түгәрәк өстәл» ләр булачак. Конгресс көннәрендә «Татар дөнъясы», «Кубрат хан хезинәләре» дигән күргәзмәләр оештырылып, республика сәнгать осталары концерты булып һәм башка чаралар үткәрелер.

30 августта конгресс делегатлары һәм кунаклары Татарстан суверенитеты көнен бәйрәм итүдә катнашырлар.

Утырышта конгрессны әзерләү һәм үткәрүен башка мәсьәләләре дә тикшерелде.

2000 нче елга - полиомиелитсыз!

Быелның апрель - маенда 3 айдан 3 яшькә кадәр балаларны полиомиелитка каршы массовый иммуналаштыру, ягъни вакциналау буенча милли көннәр уздырыла. Бу уңайдан аңлатма бирүен үтенеп без Дәүләт санэпидкузәтү үзәгенә эпидемиология бүлегә мөдире Татьяна Геннадьевна СОПЕНКОВАГА мөрәҗғәгать иттек.

- Полиомиелит - я баланың үлеменә китерә, я аны гомерлек гарип итеп калдыра торган куркыныч йогышлы авыру. 1996 елда Татарстанда бу авырудан 5 бала үлде. Аларның бер-

сенә дә прививка ясалмаган булган.

Массовый иммуналаштыру көннәре икенче ел уздырыла инде. Быел аның беренче туры **апрельнең 21 еннән 25 енә кадәр,**

Хезмәтләре белән мактаулылар

Норлат электр белән тәэмин итү районы. Бу зур булмаган коллективның төп бурычы - поездларның төгәл хәрәкәтен тәэмин итү өчен өзлексез энергия бирү. Дежур электромонтер Галина Павловна Казакова исә энергияне вакытында тоташтырып - өзеп торырга, теге яки бу өзеклекләр булганда кичекмәстән хәбәр бирергә тиеш. 5 елдан артык эшләү дәверендә Галина Павловна хезмәтен

ныклап үзләштерергә өлгерде инде. Монда коллективның ин тәҗрибәле электромонтеры Владимир Иванович Мигаревның да өлеше зур булды. 30 елдан артык эшләү дәверендә ул дистәдән артык яш эшчегә хезмәт серләрен өйрәттә. Хәзер исә хезмәтен унышлы гына алып баручы Г.П. Казакова карап та шатлана ул.

Рәсемдә: дежур электромонтер Г.П. Казакова.

Кырга чыгарга әзерләр

Хафизов исемендәге крестьян - фермер хужалыгы ассоциациясе язгы кыр эшләренә нигездә беренчеләр сафында керешә һәм бу мөһим кампанияне тиз арада тәмамлый да. Механизаторлар быел да сер бирмәскә ниятлеләр. Бүгенге көндә язын кырда эшләгәч техниканың барысы да сафта. Авыл хужалыгы машиналары агрегатлар да бүгеннән басуга чыгарга әзер. Әле күптән түгел хужалыкта тех-

никаның хәзерлеген тикшерү максатында бригадалар арасында үткән үзара тикшерү нәтижәләре дә шуны раслады.

Әйе, язгы кыр эшләре башланыр көннәргә күп вакыт калмады. Хафизовлыларның бу кампанияне һәръякы хәзерлек белән каршылаулары шатландыра. Механизаторларның язгы чөчүне оешкан төстә үткөрөп, былелгы уңышка ныклы нигез салуларына да өметне ныгыта.

С.ФӘЙЗУЛЛИНА.

да - дөвалау учреждениеләрендә, балалар бакчаларында ясалачак. Нибары ике тамчы вакцина балагызны авырудан саклап калачак. Ул прививканың организмга ярамавы сәбәпләре юк диярлек. Балаларыгызны полиомиелитка каршы прививка ясатырга алып килми калмагыз - аларның сәламәтлеге турында кайгыртыгыз!

Бәрәкәтле беренче чирек

Инде хәбәр иткәнбезчә, 12 апрельдә узган кинәшмәдә беренче эш итеп сүз район терлекчеләренә беренче кварталдагы эш йомгаларына багышланды. Ул турыда информацияне авыл хужалыгы һәм азык - төлек идарәсенең терлекчелек бүлегә начальнигы Ф.Г. Минһажев ясады.

Шунысы куанычлы, яңа елның беренче чиреге терлекчелекнең барлык юнәлешләрендә дә бәрәкәтле булды. Сөт җитештерүчеләрнең узган кварталда ничек эшләгәнлекләре турында газетада мәгълүматлар бирелде инде. Өстәп өч айда узган елның шул чорындагыдан сөтнең тулаем 27 процентка күбрәк савылуы, аны сату буенча планказаның 158 процентка үтәлгән генә әйтергә кирәк.

Ә сөт җитештерүнең артуына китергән факторлар арасында сыерлардан үрчем алу эшенең сизелерлек яхшыруын билгеләп үтми мөмкин түгел. Район буенча йөз сыерга 35 бозау алынды һәм бу узган елгыдан биш башка артыграк. Мичурин исемендәге КХАда һәм «Дуслык» та йөз сыерга 62 шәр бозау алынды һәм былтыргыдан үсеш тә зур. РСУның «Мамык» ярдәмче хужалыгында һәм «Якты Күл»дә бу күрсәткеч 54 - 56, «Кондырча», «Чирмешән» һәм «Төрнәс»тә 48-49 баш булды, өстәвенә, күбесендә бу күрсәткечләр узган елгыдан яхшырак. Ә менә Хафизов исемендәге, «Родина», «40 лет Победы» хужалыкларында бозау алу йөз сыерга күчәрәк исәпләнгән утызга да тулмый һәм былтыргы караганда чигенеш тә шактый - 10 - 13 баш. Ә инде «Агрохимсервис»ның «Сөлчә» ярдәмче хужалыгында беренче кварталда йөз сыерга нибары... 17 шәр бозау белән калдылар, узган елгы нәтижәләреннән 23 башка чигенеш ясадылар.

Шунысы игътибарга лаек, быел бозауны күп алган хужалыкларның барысында да аларны салкында асрау технологиясен кыю төстә киң кулланулары мәгълүм. Димәк, яңалыкның нигезле булуына шикләнмәскә мөмкин. Аннаны салкында асрау яшь малларның яхшы сакланышына ирешүдә дә мөһим алшарт булып тора. Һәм район буенча бу кварталда мөгезле эре терлекләрнең үлеме узган елгыдан шактый ук азрак булуы тикмәгә түгел. Технология таләпләрен жиренә җиткөрү үтәүнең уңай нәтижәсе маллардан артым алуда да ачык чагыла. Район буенча мөгезле эре терлекләрнең төүлеклек үсеше 467 грамм булуында һич тә начар күрсәткеч түгел. Синдряков исемендәге, «Алга», «Рассвет», «Якты Күл» хужалыкларында бу күрсәткеч ярты килодан артыграк, «Таң»да һәм шикәр заводының «Восход» ярдәмче хужалыгында 600 граммнан күбрәк булды. Бу жәһәттән яшь малларны салкында асрау белән беррәттән, ташлаткан

һәм бозаулаган сыерларны аерып махсус рацион буенча ашату, симертүдәгеләрен яшь һәм жөнәс буенча группаларга бүлүгә зур әһәмият бирелүен дә әйтергә кирәк. (Һәм шушы кинәшмә көнне Мичурин исемендәге, «Киекле» КХАларында, сөт - май комбинаты һәм шикәр заводының ярдәмче хужалыкларында булып терлекчелектә эшләренә торышы белән танышканда, моннан элек, ноябрьдә Мамадыш, Балтач һәм Биектау районнарында терлекчелек фермаларын карап йөргәндә алардагыдай үрнәк тәртипнең бездә шулай тиз генә булдырылачагына ышану түгел, өметләнмәүчеләр дә булганлыгы турында уйлап куйдым. Баксаң, бер дә кешедән ким жиребез юк икән бит. Күңел иткәч, чынлап торып алынгач өнә кыска гына вакыт эчендә үзәбездә дә башкаларга күрсәтерлек нәрсәләр бар хәзер).

Ит җитештерүдә мөһим тармак булган дуңгызчылыкта да беренче кварталда уңай үзгәрешләр шактый. Иң мөһиме - дуңгызларның гомуи баш саны 1410 га артты. Дөрес, район күләмендә алганда әле бу бик зур сан түгел. Ник дисен, Синдряков исемендәге һәм Мичурин исемендәге хужалыкларның үзләрендә генә дә дуңгызларның баш саны 734 - 838 башка артты, «Рассвет»та да үсеш 500 башка яқын. Ә менә Хафизов исемендәге хужалыкта бу төр малның баш саны 450 гә кимедә, гомер - гомерге бу тармакта эшләре әйбәт барган «40 лет Победы»да да чигенеш зур.

Билгеле, баш саны арту беренче чиратта үрчем алу хисабына бара һәм алда уңай яктан телгә алынган хужалыкларда бу күрсәткечләр дә чагыштырмача яхшы. Әйтик, Мичурин исемендәге, «Рассвет», Муса Жәлил исемендәге КХАларда йөз анага 800-886 дуңгыз баласы алынды, бу тармакта эш оештыруны яхшырткан «Заветы Ильича», «Үрнәк» КХАларында, сөт - май комбинаты ярдәмче хужалыгында да алга китеш сизелерлек. Алда әйтелгәннәрнең нәтижәсе буларак, беренче кварталда ит җитештерү узган елның шул чорындагыдан 24 процентка артса, аны хәзерләү заказы 163 процентка башкарылды.

Терлекчелектә эшләренә уңайлашуға баруын раслаучы мисалларны тагын да китерергә мөмкин. Әмма ирешелгәннән беренче тынычланьрга иртәрәк өле. Бигрәк тә хәзер, кышлатуның авырлык белән уза торган йомгалары этабында тезгенне йомшарту һич тә ярамай.

Р.ГЫЙЛЬМЕТДИНОВ.

ШӘҺӘР АВИЛНЫ КАЙТЫРТА

Ике фронтка

РСУның болай да тынгысыз торышы бу көннәрдә тагын да тыгызланды: нигездә ремонт - төзелеш эшләре белән шөгыльләнгән төзелеш оешмасы ел башыннан «Мамык» крестьян хужалыклары ассоциациясен үзәнәрдә хужалык итеп алды. Төзелеш оешмасын 60 километрлы арадагы авыл белән «туганлык» җепләре бәйли хәзер.

- Бергә яшәргә насыйп булгач, кулга - кул тотынып ике фронтка эшләргә туры килә инде, - ди РСУ начальнигы, хәзер инде «Мамык»ның генераль директоры да С.Г.Мөлеков кәгазьләрен барлап.

- Бер эзгә төшкәнче җиңел булмас. Әмма ике арада мөнәсәбәтләр эшлекле һәм ике якка да файдага буласына бүген үк ышандыра алам, - ди «генеральный». Бу исемне Тимерлектә булганда еш ишетергә туры килде безгә: хөрмәт итеп, ышаныч белдереп айтүләре чагылды бу сүзләрендә. Ышаныч дигәннән, мамыкчылар ике арадагы мөнәсәбәтнең якынаюна шатлар: урман арасында берничә район чигендә урнашкан һәм гомер - гомергә район җитәкчелегенә күз уңыннан, ярдәмненнән читтә кала килгән бу төбәккә дә ниһаять игътибар булып икән.

Тимерлек - зур потенциал мөмкинлекләргә ия төбәк. Әнә җирләренң бонитеты түбән булу сәбәпле соңгы биш елда бөртекле һәм бөртекле - кузаклы-

ларның һәр гектарынан нибары 12,5 центнер уңыш җыйсалар, узган ел бу күрсәткеч ике тапкыр үскән. Дәүләткә гомердә булмаган күләмдә - 11.400 центнер ашык сата алганнар. Дәүләт заказы үтелгән. Хужалыкта моны соңгы елларда авылда эшләүче һәркемнең җиргә икенче төрле, хужаларча каравы белән бәйлиләр.

Терлекчелек продуктлары сату буенча да бурычлы калмаганнар мамыкчылар.

- Халык эшчән бездә, - ди экономист Е.Максимов, уңышны билгеләүче тагын бер, аз әһәмияткә ия булмаган факторны ассызыкдап. - Техникага үзәмнеке дип карау - бездә күптән ныгыган мөнәсәбәт.

Шулай икән шул. «Мамык»та механизаторлар техниканы яңа көе кабул итеп алалар да, ул гамәлдән чыкканчы хужасы үзгәрми. Быел кыш көнне үк барлык 14 йөк машинасы да төзәтелгән иде. Тракторлар, комбайннар белән дә шундый ук хәл. Соңгыларының, барысының да файдалану сроклары чыккан булуларына да карамастан, узган ел уракта һәркайсына төшкән уртача 238 гектар «нагрузка»ны үтәп, «Путь к коммунизму» КХАнә ярдәмгә барулары үзе үк күп нәрсә турында сөйли.

Шул ук вакытта хужалыкта беренче чиратта хәл итүне көтүче проблемалар да бихисап.

Кем нәрсә ота?

Төзүчеләрдән ярдәм, хезмәтне оештыруда дәрәҗә юнәлеш булса, эшләү, тырышлык бездән калмас, диләр авыл эшчәннәре. Ул яктан РСУлар үзләрен «кысып» буйса да авыл эшчәннәренә хезмәт хаки түләү мәсьәләсен хәл иткәннәр: быелның гыйнвар ае ведомостен тулысына чаканнар. Озакламый кырга чыгачак техниканы төзәтәп бетерү өчен дә финансы тапканнар төзүчеләр. 60 миллион сумлык төзелеш материалы да Тимерлек складына күчкән. Авил халкына хезмәт хаки исәбенә дә алу мөмкин булгач аны. Кыл да кыймылдатылмаган газлаштыру эшенә дә «жан» кергән: проектлар әзерләне. Төзәлгәннән бирле капитал ремонтланмаган мөктәп тә быел РСУ осталары кулы тигәч, яңа кыяфәткә керер мөгаен. Ашханә, фельдшерлык пункты да үзгәргә тора. «Сакаллы» объект саналган мастерскойда бүген үк инде кызы эш кайный. «Генеральный» биредәге иң яхшы бөмләренә мич ягып жылытыла торган иске конторага алмашка бирергә боерган. Терлекчелек объектларын реконструкцияләү дә планга кертелгән. Быел җәй үк хужалыкта яхшы эшләнүче өч терлекчегә йорт салып бирүне дә реаль мөмкинлек дип саныйлар төзүчеләр. Болар өстенә РСУ «Мамык»та жыйнак кына пекарня һәм тергермән, идарәнең тегү һәм столарлык цехлары филиалларын ачу буенча планнарын да тормышка ашырса, якин киләчәктә Тимерлек төбәгенә чәчәк атасына өмет тагын да ныгий. Аннары район химияте башлыгы Ф.С.Сибатуллин да Елаур, Тимерлек халкы белән сайлау алды очрашуында бу төбәкне күтәрү өчен хәлдән килгәннән барысын да эшләргә вәгъдә биргән иде бит. Вәгъдә - иман, ди халык. Димәк, «Мамык»ка ярдәм РСУдан тыш, районнан да булгач

әле.

Идарәнең бу «туганлык»тан нәрсә отуын исә күзалларга гына була әлегә. Шуңа да биредә уенын - чынын бергә кушып: әлегә эш кенә, диләр. Әйе, эш фронтына һичкайчан аптырамаган идарә өчен ул тагын да киңәйдә. Биредән Тимерлеккә белгечләр, эшчеләр китмәгән көн юк хәзер. «Кесә»не дә икегә бүлмичә булмый. Хужалыкны аякка бастыру, оештыру моментында шунсыз мөмкин дә түгел, дип саныйлар РСУда.

- Килер бер көн, ярдәмче хужалыгыбыз ук туендыра да башлар үзебезне, - дип ышаныч белдерә С.Г.Мөлеков. - Әлегәчә ярдәм һәм тагын бер кат ярдәм итеп, авыл халкын үз җирендә хужа буларак хужалык итәргә өйрәтәсе бар әле.

Кемлекләрен

күрсәтерләр әле

Хужа дигәннән, Тимерлек халкын эшчән дип никадәр мактасак та, араларындагы сорыкортларга тиң, жәмәгәт милкен урлап яисә башкача кеше җилкәсендә көн күрергә яратучылар да юк түгел. Шуңа да эшләгән генә ашарга тиеш дигән принциптан чыгып, хужалык итүнең яңа алымын - кооператив системасын сайлаганнар. Алдыңгы хужалыклар тәҗрибесен өйрәнү максатында Биектау районында да булганнар, районныбызның «Москва», «Заря» хужалыклары эш тәҗрибәсе белән дә танышканнар. Киңәшкәннәр, сөйләшкәннәр, барлыкплус, минусларны барлап, исәп хисап та ясап караганнар. Инде жир пайларга

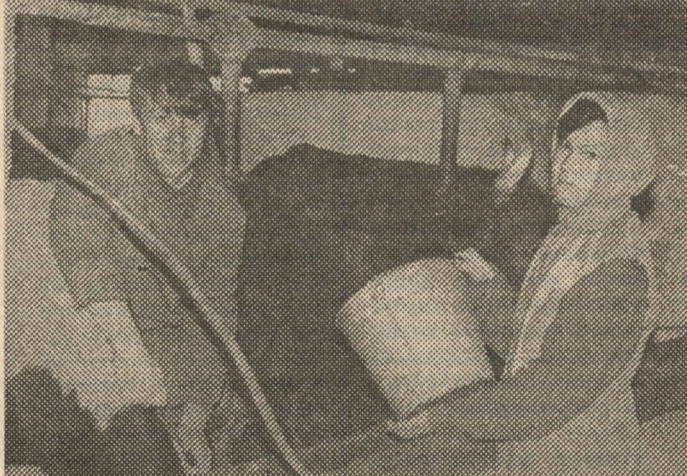
бүленгән, барлыгы 451 хужага тапшырылган. Шулар нигезендә 4 кооператив оешкан. Башка хужалыклардагыдан үзгә буларак, биредә бер кооператив өстәмә эш итеп яшәлчелек белән шөгыльләнүне дә алган. Ашханәне бәрәңге, кәбестә, чөгәндер һ.б. белән алар тәэмин итәчәк. Ә инде яшәлчә саклагычлар төзүне РСУ беренчел бурыч итеп билгеләгән.

Кыскасы, боз урыныннан кузгалган. Әмма бу гына аз әле. Нәсел эшенәң озак еллар буена узагыма куелуы, бүгеннән торып, тотрыклы рәвештә продукция житештерә башлауга мөмкинлекне чикли. Бүген үк нәселле терлек кайтартыр идең, акчасы юк... Халыкка мөрәҗәгать белән чыгудан да кулайрак юл тапмаганнар җитәкчеләр: сөтле сыйрлардан туған бозауларны фермадагы үзгә бозаулар яисә ит юнәлешле яшь төрлеккә алыштырырга мөмкин. РСУның нәселле дуңгызлар кайтарту планы да барып чыгарга тиеш.

Соңгы вакытта тезгән йомшару сәбәплә хужалык өчен зыяннан кала һич нәрсәсе булмаган умартачылыкта да быел 8 аренда звеносы оешкан. Һәрберсендә 100 баш умарта гайләсе бар. Арендаторларга аларның һәркайсыннан 12 шәр килограмм бал тапшыру бурычы куелган. Шуннан артырагы үзләренә. Барысы да хужа, алай гына да түгел, нинди хужа - бәрәкәтле, бәрәмтеклеме, сансызмы - шуңа бәйле булчак. Ахыр чиктә яңа хужалык итү, кооперативлар нигезенә дә шул принцип салынган бит: чыгымнарга каршы механизмның хәрәкәткә җибәрәп, хәлэл көчкә белән табылган керемнең тиененә кадәр санап тоту, гомумән, минеке дип, чын хужа булып яшәү.

Р.ГИНЯЕВА.

Олег белән Ольга

Аларның бергә торыш коруларына ике еллап кына әле. Жәен хатыны ашханәдә, ире исә ГАЗ - 53 автомашинасында эшли. Икесе дә тырышлар, булдыкчылар. Кышларын фермада маллар караучы Олег быел хатыны Ольганы да үзе янына эшкә алды. Хезмәтләре җаваплы аларның: яңа туған бозауларны исән - имин үстерип дисәң, яшь бала караган кебек карарга, тәрбияләргә кирәк аларны. Бозауларны эчәргә өйрәтү, азыкка күнектерү генә дә нинди зур тырышлык таләп итә бит. Өстәвенә, быел бозаулар

улар яңа ысул буенча салкында асрала. Захаровлар хужалыкта бу эшкә нигез салучылар булдылар. Яңалык авырлык белән тормышка ашырылса да, Олег белән Ольга үзләреннән торганның барысын да эшлиләр. Малларның тәүлек саен уртача 800 - 850 граммга артуы, үлем - китемнең юк дәрәҗәсендә булуы да шул хакта сөйли.

Безнең фотохәбәрчез Н.АЗИЗОВ «Мамык» күмәк хужалыгы терлекчеләре Захаровларны эш вакытында рәсемгә төшереп алган.

Россиянең сугышчан дан көннәре

18 апрель - Александр Невский җитәкчелегендәге рус сугышчыларының Чуд күлендә немец рыцарьларын җиңү көне (1242 елгы Боз өсте сугышы).

Бу сугышта Александр Невский аек акыллы хәрби начальник осталыгын күрсәтә. Ул рус гаскәрләрен күлнең иң тар урынына урнаштырып, дошманны үзе сайлап алган урында сугышырга мәҗбүр итә.

Чуд күлендә җиңү гаять зур тарихи әһәмияткә ия була: ул рус жирен буйсындыруны максат итеп куйган төре йөртүчеләрнең көнчыгышка хәрәкәтен туктата.

Шәһәрбез урамнары алар исемен йөртә

Портатка нигез салынуы һәм аның үсеше Советлар Союзы барлыкка килүе һәм үсеше белән берьюлы барды. Шуңа күрә ул чордагы вакыйгалар, сәяси атмосфера яңа төзелгән урамнарның исемнәрендә чагылыу аңлашыла да. Аларга партия, хөкүмәт җитәкчеләре, кәрт революционерлар исемнәре бирелә. Кайберләрен, мәсәлән,

Леонид Красин урамын

өлкәнрәк буын кешеләре дә хәтерлиләрдер, мөгаен.

Леонид Борисович Красин (1870 - 1926) Коммунистлар партиясенен иң өлкән әгъзасы. Күренекле совет дипломаты. 1887 елда Петербург техник институтына укырга керә, студент чагында ук революцион хәрәкәткә кушыла. 1891 елда демонстрациядә катнашканы өчен институттан куыла һәм Петербургтан Түбән Новгородка сөргенгә җибәрелә.

1892 - 94 елларда берничә тапкыр кулга алына. 1895тә өч елга Иркутск шәһәрәндә сөрелә. Сөргән срогын тутырганнан соң Харьков технологик институтына укырга керә һәм аны 1900нчы елда тәмамлый.

1900 - 1904 елларда Бакуда инженер булып эшли. Партия эшен башкара, РСДРПның II - III һәм IV съездларында катнаша. Узәк комитет әгъзасы булып сайлана. Большевикларның «Новая жизнь» (1905) газетасын оештыручы да ул. 1908 елда чит илгә китә, «Алга» грушасына керә, ин-

жәнер булып эшли.

Бөек Октябрь Социалистик революциясеннән соң сәүдә һәм промышленность буенча халык комиссары булып билгеләнә, 1919 елда ул дипломатик эштә. Эстония белән тыныч килешүләр алып баручы делегация әгъзасы була. 1921 - 1923 елда тышкы сәүдә халык комиссары һәм шул ук вакытта Лондонда сәүдә буенча вәкил вазифаларын да башкара. Генуя һәм Гаагада халыкара конференцияләрдә катнаша. 1924 елда Франциядә полпред, 1925тә Англиядә полпред булып тора. Партиянең XIII һәм XIV съездларында катнаша, УК әгъзасы.

1926 елда Мәскәүдә Кремль стенасы каршында Кызыл майданда күмелә.

Рубриканы

И.САНДЛЕР алып бара.

Мәктәпләрдән язлар

Санкт - Петербуртта булдык

Мәктәп еллары гомергә истә кала. Ул чорда поход, экскурсияләрдә үткән көннәр дә истән чыкмый. Мәсәлән, күптән түгел Санкт - Петербургка барып кайтуыбыз онытырлыкмыни? Дәрәс, бу каланың гүзәлләге турында моңа кадәр дә ишетергә туры килгән иде. Әмма үз күзләрең белән күрүмең кат ишетүдән күпкә яхшырак икән. Исакий һәм Екатерина соборлары, Эрмитаж, Кунсткамера, төрле музейларда булу безгә бик ошады. Нева проспекты буйлап җәяләп йөредек, Петропавловск крепостеннән көн уртасындагы атуны тыңладык, теләкләр теләдек. Әгәр дә инде аларны берничәнә теләү мөмкинлеге булса, һичшиксез бирегә тагын да килергә теләвезбез турында булып иде ул.

Өлгә экскурсия вакытында без үзәбезнең коллективны ныклыкка сынадык,

үзара мөнәсәбәтләренң нәрсә икәннән белдек, кешеләр белән аралашу һәм үз - үзеңне тоту буенча бай дәрәс алдык, яхшылык эшләү, үзара аңлашу, кунакчылыкның нәрсә икәнлеген исәбездә калдырдык. Шуңа да мин группа исемненнән шушы авыр, акчасызлык заманында безне Санкт - Петербургка җибәрү мөмкинлеге тапкан ата - аналарыбызга, үзәбезгә ышаныч күрсәтеп, күптән күңелебездә йөргән хыялыбызны тормышка ашыруда ярдәм күрсәткән укытучыларыбыз Ольга Васильевна Ханнанова, Татьяна Тимофеевна Сулова, Надежда Васильевна Конновага, мәктәп дирекциясенә олы рәхмәтебезне җиткерәбез.

Т.КОПАНЕВА, шәһәрнең икенче урта мәктәбе укучысы.